

Frans Outendirck / "1867 Evrensel Sergisi'nde Türkiye"

1867 Paris Evrensel Sergisi sebebiyle Türkler hakkında kaleme alınan eserlerden biri de Frans Outendirck tarafından yazılan 1867 Evrensel Sergisi'nde Türkiye adlı kitaptır. Sadrazam Mehmet Emin Ali Paşa'ya ithaf edilen kitapta, Orta Asya steplerinden başlayarak çok geniş bir şekilde Türklerin ve Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihi anlatılmıştır.

"Doğuda bütün hayat, ikamet edilen yerlerin yakınında idame edilmekte, din ile bütünleşik olan ve kaynağını İlahi Yaratıcı'dan alan ahlakî değerler de bu sabit yerleşim gibi durağan kalmaktadır. Bu gerçekten de apaçık olan durağan oluşum, Doğunun iyiliğini ve ihtişamını önümüze getirmektedir. Bunun sonucunda ortaya sukûnetli, kuvvetli ve bir o kadar da ciddî ilham nüvesi çıkmakta ve insanlar bundan herhangi bir sıkıntı duymamaktadır. Bir sanat ya da sanayi örneği etrafında dönen ve geçmişine, güncel mevzuata ve hukuka bağlı kalan hayatlar yalnızca geçmişten gelen köklerine sahip çıkarak bağlı kalmaktadır.

Osmanlı sanayi ürünlerine kendi beşiklerinde, kendi çerçevelerinden ve esin kaynağı olan kendi güneş ışığı parıltısı arasından hayranlık beslenmesi gereklidir. Bu ürünlerin üzerinde kendisine has mavi bir gökyüzü, etrafında yine kendine has bir yeşillik ile öz bir armoni bu hayranlığa eşlik etmektedir. Paris'teki Champs-de-Mars'da İena noktası ile Askeri Okul arasında kalan alanda minaresiyle beraber bir Türk Camii, bir Mısır tapınağı, bir Emir Sarayı yer almakta ancak bu eserler, ışıktan ve renkten uzak oldukları için tedirgin bir ifade yansıtmaktadırlar.

Diğer yandan ise, Doğu ile ilgili olarak kafamızı meşgul eden bir başka husus ise ürünlerimizin, düşük fiyatla arz edilerek yoğun şekilde tüketilmesi ve hatta ürünlerimizin ayağa düşmesidir. Bizim demiryolu ağları ile sarmaya çalıştığımız ya da okyanus yataklarının denizaltı kablolarına ev sahipliği yaptığı ve mühendislerimizin bilimsel bakış açılarıyla en karanlık noktalarını kuşattığı tüm dünyayı sarıp sarmalamak için gerekli pamuğu işleyen çırkıklar; bizim Doğu ile olan uyumumuzda mütevazi faktörler olmaktadır. Zamanı, boşluğu, hayatı tamamen tüketiyoruz

ve her bir buluş ondan sonraki güne taşınan yeni bir buluşun bir nebze üstünde olmamaktadır.

Doğuda işçi ve üretici benzer kaygılara sahip değildir. İşçinin ortaya koyduğu iş sakin ve sabır ürünüdür. İşçi, yarattığı şeyin aynı fikir ve inançtan esinlenen başkaları tarafından kullanılacağını bilir. Takdir kaynağının yeteğinden doğduğunu ve ürettiği şeyin fiyatı ne olursa olsun piyasada kendine yer bulacağını bilir."

http://kutuphane.ifm.com.tr/Kitap-19_-yuzuil-fuarlarinda-osmanli-imparatorlugu_5.html